

DalsgrendaNyheter

Årsmøtet utsatt til onsdag 21.4. Kl 19.00 !!

Fri for butikk !!

Et trist syn !!

Saker av interesse:

- Fri for butikk
- U.L. Dæmring
- Internettadressen: Dalsgrenda.no (kommer senere)
- Leserbrev
- Kosekveld på Eldresenteret
- Bygdefolderen er kommet
- Kjøp og salg

Så kom den ventede beskjeden. Rana Samvirkelag , avd. 9 er nedlagt !

I følge ledelsen av Rana S-lager det økonomiske betraktninger som ligger bak beslutningen . For oss med bil og for oss som er friske og mobile er dette kanskje ingen stor katastrofe men bygda blir fattigere uten butikk !

Er det noen som har planer om å starte opp ? Hva med et nytt samvirke / handels-lag med kontrakt-festede avtaler med bygda's befolkning om støtte ?

Om vi mener det betyr noe for alle i bygda skulle det kanskje være liv laga med en liten butikk / utsalg for egenprodusert handarbeid og lignende ?

Dalsgrenda Bygdeutvalg's nettsted

I løpet av april / mai vil nettsida vår komme . På grunn av diverse uheldige omstendigheter og et spørsmål om kostnader , har dette tatt lenger tid enn vi liker. Vi tror at nettsida vil ha en viktig misjon for oss i bygda og de herfra som er flyttet ut. Vi vil kanskje få noen startvansker men vi tror at sida vil fylle et behov og håper den vil kunne brukes av lag , foreninger , enkeltpersoner og næringslivet.

Når den kommer vil vi gi beskjed og vi håper du vil bruke den og fortelle andre om oss .

Det var før det....

Det følgende er hentet fra "Ungdomslaget Dæmrings" lagsavis "Hermod". Mer presist fra desemberutgaven og dermed Julenummeret for året 1900. Innlegget er skrevet av Wilhelm Theting som var lærer her da.

Lidt statistikk

Den 3die desember 1900 udgjorde den hjemmehørende folkemengde i Dalsgrønden fra grønden mod Hemnes til og med Sjønes 363 individer. Hvoraf var 140 under 15 aar. Tilstede var 338, altsaa 25 individer fraværende. Paa samme tid fandtes i ovennævnte distrikt 184 storfe, 141 faar, 8 geder, 29 heste, 46 arbeidsvogne og 203 høns. Vaaren 1900 saaedes 51 hl. byg, 21 hl. havre og sattes 115 hl. poteter. Denne statistikk giver et meget trøstesløst billede af landbruget og da især fædrift i vor bygd. Vistnok kan vel aarets daarlige høudbytte have havt nogen betydning forsaavidt angaar antallet af kvæg, men selv om man i gode høaar kan forøge disses antal en smule, saa vil dog ikke forskjellen være større, en at man med denne statistikk som grundlag trygt kan sige, at de voksne melkeydende kreaturers antal ikke staar i noget slags rimelig forhold til den talrige befolkning. Kreaturene skal jo ikke alene skaffe en væsentlig del af den mad, der sættes paa bondens bord, men ogsaa yde saa meget, at der kan blive et overskud til salg i form af smør og ost. Det er derfor i henhold til ovenstaaende statistikk al mulig opfordring til at pege paa og minde om, at der maa tages alvorlig fat paa dyrkning af jorden her hos os, saa der kan produceres mer og bedre græs og fødes flere kjøer. Det vil bringe en mer solid og jevn velstand og være ikke alene i landhandelens egen, men i det hele samfunds interesse.

W. Theting

" Leserbrev "

Skolebarn i 30-årenes Dalselv

Det var ikke like enkelt som i dag å være skolebarn i 30 årene.

For enten du bodde på Øverdalen, på Sjønes eller i Skamdalen.

Det var bare å slenge skolesekken på ryggen på ryggen og ta bena fatt. Det kunne være tøft mange ganger når snø eller regn haglet om ørene. Men når man ikke visste om noe bedre så gikk det bra.

Og i tillegg ble jo vi unger i god form! Og når vi kom

heim var det ingen TV eller PC som vi satte oss ned framfor. Når leksene var gjort så foregikk aktivitetene utendørs enten det var sommer eller vinter. Det var de såkalte harde 30-årene, men tross alt hadde vi ikke vondt av det!

Arnold Michalsen

Arnold og Erling Michalsen har sendt oss disse tekstene om oppveksten i Dalsgrønda og andre tanker de har. Tusen takk for bidragene!

Kjøp og salg

På vårt nettsted vil det bli muligheter for å legge inn kjøp og salgsannonser. Dette kan være nytt, gammelt, tilbud om hjelp, ønsker om hjelp, takkeannonser og annet. Bygdeutvalget vil bruke dette som en liten inntektskilde og har følgende priser:

Annonser for kjøp og salg: kr 100 pr uke og kr 300 pr. mnd. Max 30 ord. Større annonser etter avtale.

Takkeannonser o.l: kr 50 pr uke

Det du gjør: Send et brev, E-mail eller ta kontakt på annen måte.

Sett inn betalingen på kto 8941.10.23258 med angivelse fra hvem og hvor lenge og annonsen kommer på nettet i avtalt periode.

DALSELV FOR LENGE SIDEN

I forbindelse med utgivelse av bygdnytt har vi hentet ut en del gamle protokoller og skriv fra Dalselv idrettslag's historie, som vi tenkte kanskje kunne være av interesse å lese.

Følgende referat er fra idrettslagets stiftelsesmøte sommeren 1945. Og vi kan kanskje ane noe av den optimismen og pågangsmotet som folk hadde etter fem år med krig. Av protokoll kan vi lese at det var 28 voksne, og en del barn, som hadde møtt opp på møtet. Kanskje er det noen av disse som lever i dag og kunne fortelle noe om det som skjedde under oppstarten av idrettslaget. Undertegnede har vært i kontakt med lagets første "viceformann" Eilif Nerdal. Han forteller at dette var ei fantastisk tid og at optimisme og pågangsmot var enormt. Han forteller også, at lagets opprinnelige navn "Dalguten" ikke kunne godkjennes av Norges Idrettsforbund, da de allerede hadde ett lag med dette navnet.

Etter gjennomgang av protokoller viser det seg at lager brukte navnet "Dalguten" helt til i 1947, da ble det satt ned en komite for å få nytt navn. Komiteen besto av ; Paul Bang, Johs Nerdal, Sverre Wassdal , Johs Ødegård og Inge Ravlo. Denne komiteen ble opprettet på medlemsmøte den 12/1-47 og navneendring ble vedtatt på neste møte den 26/1-47 kl.17. Av to forslag som ble lagt frem ble Dalselv Idrettslag valgt med 6 stemmer mot Idrettslaget Vetten, som fikk 2 stemmer.

Følgende avskrift er skrevet direkte ut av protokoll, det er ikke foretatt rettelser eller forandringer på noe av det som er skrevet. Med et lite forbehold, da noe av originaltekst kan være vanskelig å forstå.

DANNELSE AV IDRETTSLAG I DALSGRENDA

Ref.

Mandag 2/7 KL18.0 møtte 28voksne og en del barn på avholdslagets lokale Vonheim for å danne et idrettslag i Dalsgrenda. Til dirigent ble valgt N. Møllersen, som dagsorden var oppsatt valgt av styre.

Formann ,Viceformann , Sekretær , Kasserer

Dirigenten gikk straks til valg av formann. Forslag til valg av formann fremkom slik

1. N. Møllersen
2. E. Nerdal
3. L. Westengen
4. O. Hilstad

Dirigent forslag at den av forslagene som fikk nest flest stemmer rykket inn som viseformann. Dette ble enstemmig vedtatt-

Valg av styre fant ste skriftlig. Efterkontroll av stemmesedlene ble utfallet at M Møllersen ble valgt til formann med 23 st, E. Nerdal 3 og G. Hillstad 1 og E. Westengen 1. E. Nerdal rykket derefter opp som viceformann.

Til kasserer ble foreslått

- 1, G. Hilstad
- 2, G. Wie
- 3, P. Bang
- 4, O. Forseng
- 5, J Ødegård

Resultatet ble at P Bang ble valgt til kasserer med 18st O Hilstad fikk 7st, G Wie 2 og O Forseng 1.

Til valg av sekretær ble foreslått L. Westengen og O. Hilstad. Westengen ble valgt med 14st. G Hilstad fikk 9 st

Til revisorer ble valgt Laila Forseng og O. Hilstad

Styre var således valgt, foreningen stiftet idrettslaget var et faktum.

Formannen fremmet et forslag om at det ble nedsatt et utvalg bestående av 3 medlemmer, som fikk i oppdrag å utrede banespørsmålet. Herunder oplyste formannen i Avholdslagets at den av foreningens påbegynte bane sto til det nye idrettslag disposisjon. Til komite ble enstemmig nedsatt M. Hjelmdal. O. Forseng og J. Ødegård.

Formannen foreslo nedsettelse av en festkomite. Dette ble utsatt til neste møte.

Kontingentspørsmålet ble etter dikusjon satt til 10kr året for voksne medlemmer, barn fra 12 til 17 år 2kr året, barn under 12 år kontingentfritt

Under posten eventuelt kom op spørsmål om foreningen navn. Følgende forslag fremkom.

1. Dalselv Idrettslag
2. Dalsgrenda idrettslag
3. Idrettslaget "Dalguten"
4. Forsenget Idrettsforening
5. Idrettslaget "Framtida"

Etter avstemningen seiret Idrettslaget Dalguten med 19 stemmer (ref. bemerket i parentes; måtte Dalguten seire i alle kamper!)

Formannen foreslo at det nedsattes et sommer idrettslag utvalg. Følgende ble valgt etter aklamasjon.

J. Nerdal Fotball
E. Nerdal Friidrett
G. Wie Svømming
J. Syversen
E. Edvardsen

Det besluttet at Idrettslaget "Dalguten" skal tilsluttes Norges Idrettsforbund.

Herefter var det viktigste avgjort. Formannen hevet møte, idet han takket for tillitt og i håpet om at laget måtte bestå og tjene idrettens sak.

Referat av møte ble oversendt dagspressen

Sekr.

Protokoll opplest på medlemsmøtet 15/7. Bemerket at kvindelige medlemmer betaler 5Kr pr år ellers vedtatt.

Dette er det første nedskrevne dokument fra Dalselv idrettslag's historie. Laget hadde i 1945/46 innmeldt 73 medlemmer. Kontingent fra 1947 var kr 2,- for voksne menn, Kr 1,- for damer og 50 øre for barn. Laget hadde i 1947 14 medlemmer under 16år, og 41 voksne. Medlemskontingenten var den samme helt til 1962 da det var en økning på hele 50% for alle medlemmer. I 1962 var medlemstallet for øvrig 35 voksne og 38 barn under 17 år.

Herlof

Gravøl

Dalselv 3.1.2004.

Så kom beskjeden vi hadde fryk-
tet. Dalselv Samvirkelag sovnet
stille inn lørdag den 3. januar
2004.

En del av oss som har vært trofas-
te kunder i 55 år , sto utenfor og så
at døra ble låst for siste gang.

Det ble ingen begravelse den da-
gen for det var en del ting som
måtte gjøres !

Alle varene skulle telles og pakkes
ned for å sendes til " adoptivmora".
At vi som hadde vært trofaste i alle
år skulle få et ½ -kilo kaffe på

gravølet var tåpelig tenkt. Kanskje
hadde han rett som sa at det var
ikke sikkert at adoptivmora var
frisk ho heller !!

Arnold Michalsen.

Butikktrappa heime i Dalsgrenda !

Et tilbakeblikk

Jeg vil fortelle litt om hvordan det artet seg som ung gutt i gamle dager.

Alt er så annerledes i dag. Jeg kom til verden i 1917 på Øverdalen , i Hattåkerstua hos mi bestemor Ane.
Det husker jeg selvsagt ikke. Så flyttet vi til bestefar Johan i Førneset og senere til min oldefars hus på
samme sted. Dette ble heimen min til voksenalder. Det ble en god heim men mye kvilte på min mor da
min far var mye borte på anlegg. Mor var flink med symaskin ,spinnerokk og strikkepinner så vi manglet
ikke noe når det gjaldt klær.

Skolen var 3-delt og det vil si at man begynte i første klasse som syvåring og slutten i tredje klasse som
femtenåring. Det var de som ikke rakk lenger enn til andre klasse på grunn av dårlige karakterer. Skolen
var nokså religionspreget og en bok som het "Katekismen" måtte vi pugge og kunne utenat. Katekis-
men var utdrag fra bibelen og hadde både spørsmål og svar.

Og så hadde vi mye heimelekser. Turnusen var 3 uker skolegang og 3 uker fri. Om somrene når guttene
var i 10-12 års alderen var det vanlig å bli gjeter på bondegård. Man måtte også delta i forefallende arbeid
på gården.

Om vinteren drev jeg og mange andre på med løvsagarbeid og dette var veldig populært.

Lørdagsbadingen foregikk på kjøkkenet i en stamp – et avsaget sirupsfat av eik. Vannet ble båret fra en
bekk.

Sengemadrassen var av halm som ble skiftet en gang om året. Halmen fikk vi hos bønder etter tresking
av korn.

Dette var en yndet formeringsplass for lopper,
kanskje derav navnet loppekasse ?

Aktivitetene var mange både vinter og sommer og vi hadde rikelig med tumleplass både i fjæra, i skogen
og på fjellet. Vi fisket i elver , bekker og på sjøen.
Vi ble glade i naturen !

Erling Michalsen.

Kosekveld på eldresenteret

Med kaffe , vafler , musikk og hyggelig selskap ble det en trivelig kveld for om lag 30 fram-møtte Dalsgrendværing i felles-stua på eldresenteret. Bygdeutvalget ville med dette bare at folk skulle komme sammen for en god prat og et hyggelig møte. Ørjan , Knut og Oddmund stod for trakteringen mens Bjørn Stien stillt opp med trekkspillet og sangleden var det ikke vanskelig å finne ! Det ble snakket løst og fast

Kaffen smakte og praten gikk

om gamle dager , skøytelep på skoleplassen og rundt holmen i Hjelmdalselva. Vi mimret og om det fantastiske dugnadsarbeidet som Aud og Arnold Michalsen , Ragnar Johanessen og andre utført. Dugnadsånden var stor og det var ikke mye opptråkkede løyper og skøytebaner å finne uten de vi lagde sjøl !

Ørjan stod for kveldens kulturelle opptreden med framførelse av " Gangarstolen " En vellykket kveld ble avsluttet med ønske om gjentakelse av denne sosiale aften, kanskje med et større lokale da vi neste gang regner med enda større tilstrømming av folk.

Handler vi i COOP Helgeland etter at butikken ble nedlagt ?

Er vi tro mot COOP Helgeland etter at de la ned butikken i bygda ? For å finne ut dette har jeg spurt ledelsen om de kunne finne ut dette for meg. Jeg regnet det som en ganske enkel oppgave da alle våre medlemskjøp jo blir registret. Jeg stilte disse spørsmålene

1. Hvordan var omsetningen for Dalsgrendmedlemmene av S-laget i januar og februar i 2004 sammenlignet med 2003 ?

2. Om det er endringer: Hva tror S-laget ledelse dette skyldes ?
3. Hva slags planer har S-laget for huset og eiendommen de eier ?

1. Vil en eventuell salgspris reflektere at huset ble overtatt vederlagsfritt fra Dalsgrenda Samvirkelag ?

Hvordan har vi endret kjøpsvanene etter nedleggelsen av butikken i Dalsgrenda ? Hvilke planer finnes for huset ?

Rana S— lag's svar

Adm.dir Knut Trongmo ved COOP Helgeland gav denne tilbakemeldingen på min spørsmål:

1: Dette må jeg komme tilbake til da jeg må få dette undersøkt hos medlemsavdelingen i Oslo

2: Svaret er avhengig av tilbakemeldingen fra medlemsundersøkelsen.

3: Det er avholdt takst på huset og har meldt seg en interessent som skal benytte huset til boligformål.

4: Nei, huset vil bli solgt for den prisen vi kan oppnå.

Ingen kommentar !

Dalsgrenda Bygdeutvalg

Oddmund Andersen
Innigarden 23
8617 Dalsgrenda

infoansvarlig

Telefon: 75 16 46 59
Telefaks:
E-post: oddmundknot@hotmail.com

**Vi kommer snart
også på internett!**

Dette er den spede begynnelsen på ei informasjonsavis. Tanken er at vi skal gi den ut for å fortelle om aktiviteter og ting som rører seg i bygda. I første omgang prøver vi med ei avis i kvartalet. Vi tar imot innlegg og synspunkter. Har du noe på hjertet? La oss få høre fra deg. Om du vil støtte arbeidet vi har startet i Bygdeutvalget sender du penger på vedlagte giro. Takk! Vi har for øvrig blitt lovet støtte til bygdeutvalget fra Rana Kommune. Vi håper vi kan utvikle avisa til noe du vil ha glede av!

*Giv agt!
Laantagerne af "Hermod" pålægges
den ydvide varsomhed i behandlingen
af disse haendskrevne bøger, da disse
i tilfælde ødelægges, som de eneste
eksisterende eksemplarer ikke kunne
skaffes paany.*

Kopi av første side av protokoll nr 2

U.L. Dæmring's protokoller

I Rana Museums arkiver finnes det en unik skatt fra Dalsgrenda. Ungdomslaget Dæmring fra Dalsgrenda var aktiv fra 1898 og det finnes faktisk møteprotokoller inntatt helt fra denne tiden. Bugdeutvalget arbeider nå med å forsøke å få disse tilgjengelig for den rettmessige eieren av denne skatten, Dalgrendværingene!, De protokollene som er funnet ble overlevert til museet og forutsetningene for denne overleveringen var, etter det vi har brakt i erfaring av det skulle tas kopi slik at vi fikk tilbake denne kopien til bygda. Jan Øverdahl har for noen år tilbake fått tatt kopier av de to første protokollene. Protokollene inneholder historier, dikt og referater. Jeg har lest noe i disse og det kreves en stor grad av tålmodighet og kunnskap om gammel skrivemåter. Skal dette bli tilgjengelig for framtidige generasjoner bør noen ta seg arbeidet med å få dette nedskrevet på PC! Jeg falt fullstendig for følgende dikt som viser at kunnskapen om tobakkens skadevirkninger kanskje ikke er av helt ny dato!!

Bok nr 1
jula 1898-jula 1899

Om tobak
O hjerter kjære venner
jeg mang engang fornemmer
at tobak er en plage
som alle bør forsage
tilmed den koster tid og penge
og hvis du vil leve lenge
så må du tobaksbruken ende
og skraa og pipe med eigar
til Bloksbjerg sende

Den første følge af brugen af tobak
er, at man blir i hovededt svag
og hele greien kommer rent at lave
naar man tillige pines i sin mave

Man ofte udsat er for at brende sig
og naar da læben hovner op
man bliver billedet lig (illustrasjon)
Det er ei heller noget nyt
at piben tidt blir fuld af spyt
og naar da tobaksaucen strømme
må vaskes op af kvindehender ømme

Da maa saa sandt jeg sige
slig svineri er uden lige
Tvi tobaken i det hele
den er vederstyggelig i alle dele!